

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România . . . . . 40 lei
6 luni . . . . . 20 „
3 luni . . . . . 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Suveranitatea instanțelor de fond, de d-l Ștefan Scriban.
JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. I: *Ministerul de război cu D. Anastasescu;*

Idem, s. II: *Simcu Ivanovici, recurs corecțional;*

Idem, s. III: *Zoe Gr. Păucescu cu N. D. Pulopol;*

Tribunalul Ilfov, s. III: *Costache Ștefănescu cu Atena G. Tarpo;*

Tribunalul Olt: *Nedepunerea listei de martori în termen, cu o Observație de Iscod.*

Judecătoria ocolului Scorțeni-Bacău: *Alexandru Ion al Casandrei cu Catrina Gavrilache Toderiță.*

Suveranitatea instanțelor de fond

Natura însăși a Curții de casație trebuie s'o împiedice de a cerceta chestiunile de fond și nici nu poate avea posibilitatea de a reface probele. Casația nu poate hotărî și asupra fondului și asupra dreptului în același timp. De aceea s'a și spus: «..... ea n'are a se ocupa de chestiunea de a se ști dacă judecătorii s'au înșelat, afirmând că cutare fapt, asupra cărui fapt sunt chemați a se pronunța, *există sau nu există*; dacă cutare circumstanță care-l însoțește n'a fost luată în considerare, sau dacă s'a avut în vedere, fără cuvânt, cutare împrejurare, *care n'avea nici o legătură cu acel fapt*;..... Curtea de casație, din contra, trebuie să considere constante toate faptele admise de primii judecători și să examineze numai dacă s'a aplicat bine sau rău legea»¹⁾.

În această părere, prin urmare, instanțele de fond sunt suverane în aprecierea faptelor și nu rămâne Supremei Curți alt rol decât să examineze dacă, faptele fiind constante, soluțiunea în drept se poate menține, dacă e juridică sau nu. Și pe această cale s'a făcut abuz. S'a ajuns, atunci când hotărîrea nu se putea menține pe

nici un fapt, când judecătorii, spre a se pronunța în un fel sau în altul, n'aveau pe ce să se întemeieze, s'a ajuns la clauza de stil *apreciind faptele*, fără însă să se articuleze cari anume fapte, cari martori, ce împrejurări și presupțiuni au putut forma convingerea unui tribunal ca să încheie un silogizm, să deducă dintr'un raport de fapt unul de drept.

S'a mers și mai departe, căutând să se transforme chestiunile de drept în chestiuni de fapt, pentru ca cu modul acesta să se evite censura Supremei Curți. Și se părea că instanțele de fond sunt logice. Nu-s suverane apreciatoare a faptelor? Atunci ce control mai putea încapa aici? Deci silogismul era gata. Decât un lucru: când zici *apreciind faptele*, nu spui nimic; căci ar fi trebuit să se articuleze cel puțin un fapt și încă un fapt de natură a influența soarta procesului. Aceasta însă nu era o motivare, ci o completă lipsă de motivare; iar când justițiabilul se vedea cu procesul pierdut și când citea hotărîrea, nu se putea dumeri cam ce fapte le-a avut în vedere instanța de fond. Să facă recurs? Nu era motiv, căci hotărîrea era bună; ea pornea de la un punct constant în fapt și era impecabilă în drept. Nu spunea marele Toullier: «În Casație nu se judecă procesul, ci hotărîrea»?

O asemenea motivare era însă o fraudă la lege și fraus omnia corrumpit. De aceea Casația a trebuit să intervina cu autoritatea ei reglatoare a bunului mers al justiției și să declare, la 4 Octombrie 1868: «Nu este îndestul, pentru a constitui o hotărîre motivată, ca judecătorul să zică că s'a convins din actele și probele înfățișate; căci dacă puterea de convingere a actelor și a probelor depinde de suverana lui apreciere, și nu cade sub controlul Curții de Casație, nu este mai puțin adevărat, pe de altă parte, că acea putere trebuie să fie discutată de instanța de fond și motivele sale determinate trebuiesc a fi exprimate».

¹⁾ D. P. Vioreanu fost procuror la Casație, cu ocaziunea deschiderii anului judiciar 1871—1872. Tocilescu, III, p. 208. Buletinul pe 1871, p. 155 și pe 1872, p. 226.

E oare aceasta o imixtiune a Casației în drepturile instanțelor de fond, o călcare a regulei că Suprema Curte judecă dreptul, nu faptele? Vom vedea îndată că nu.

Nu trebuie însă să mergem prea departe — est modus in rebus, — căci atunci am sfărma întregul edificiu juridic și am avea trei grade de jurisdicțiune. De aceea putem pune o regulă, că eroarea de fapt, în principiu, nu dă loc la casare, afară dacă e vorba de o eroare grosieră ²⁾, ce se poate constata din un act autentic neatacat în fals sau din un înscris privat recunoscut de părți, act produs de recurent în instanța de fond ³⁾. În aceste cazuri Casația se poate convinge imediat despre eroarea comisă. În adevăr, ar fi fost prea mare nedreptatea ca o Curte să zică că apelul nu e tardiv pentru că nu s'a comunicat hotărîrea, când dovada e la dosar; sau să respingă o excepțiune ca tardivă, când se poate dovedi contrarul din chiar încheierile instanței de fond.

Sunt, prin urmare, suverane instanțele de fond, dar această suveranitate nu poate merge așa departe, până la o eroare grosieră și până a se întemeia pe faptele inexistente sau cu totul străine cauzei.

Asupra acestui din urmă punct nu e de admis ca un tribunal să dea o soluțiune de drept, întemeindu-se pe niște fapte, dealtmintrelea necontestate, dar cari nu pot avea nici o influență în soluțiunea procesului, quod probatum non relevat. Simulacrele de motivări, sprijinirile pe fapte ce n'au nici o legătură cu procesul, nu sunt motivări. Pericolul e însă să nu se facă abuz pe această cale, căci nu e posibil de pus o regulă care să arate în ce anume caz e un fapt neconcludent, un simulacru de motivare, o hotărîre bazată pe neant.

În privința aprecierii depunerilor martorilor, Casația a zis de multe ori că această apreciere, chiar dacă ar părea inexactă, intră în domeniul faptelor ce sunt de exclusivă competență a instanțelor de fond ⁴⁾.

Tot suprema Curte însă a decis că suveranitatea instanțelor de fond nu poate merge până acolo ca să afirme fapte cu totul contrare dovezilor făcute; că instanțele de fond, cari se întemeiază pe o inexactitate în fapt a arătărilor martorilor, comit o eroare grosieră de fapt ⁵⁾.

Apoi: «Considerând că deși, în principiu, ins-

tanța de fond e suverană a aprecia depozițiile martorilor, totuși nu mai este apreciere când aceste depoziții ale martorilor în sensul existenței faptului imputat se înlătură și nu se țin în seamă» ⁶⁾.

Și altă dată că, în lipsă de o vădită eroare asupra conținutului depozițiilor martorilor, aprecierea lor intră în atribuțiunea suverană a instanțelor de fond ⁷⁾.

În toate aceste cazuri s'ar părea că Suprema Curte a depășit limitele atribuțiilor sale. Dar oare să fie vorba de niște deciziuni de speță, nu de principiu; să fi fost Casația alarmată de niște deciziuni cari achitau vinovați, condamnav inocenți, luau averea justițiabililor cu toate dovezile aduse? Se poate ca spețele să fi avut influența lor; ca să fi fost deciziuni ce au trebuit sfărmate. Și e oare bine ca atunci când toate dovezile sunt făcute, când martorii afirmă că au văzut, un tribunal, o Curte să spuie că martorii neagă? În toate aceste cazuri Suprema Curte a trebuit să censureze, chiar dacă s'ar părea că a depășit limita puterilor date; căci nu trebuie să fim dezarmați în contra arbitrariului instanțelor de fond. Dacă eroarea grosieră de fapt trebuie să rezulte din un act autentic sau din un înscris privat recunoscut, o depunere de martor e și ea un act autentic și nu e nevoie de verificări grele ca să poți constata că martorii sunt afirmativi, când instanța de fond declară că ei sunt negativi.

Noi avem deplină încredere în Suprema Curte și nu putem decât aproba jurisprudențele date în acest sens, chiar dacă ar fi numai de speță; și nu ne temem că controlul va fi prea sever, că vor fi prea multe casări, că instanțele de fond își vor pierde autonomia.

Față de toate acestea Casația ⁸⁾ a putut spune:

«Considerând că dacă concluziunea la care ajunge o instanță de fond *nu se sprijină pe nici un fapt*, ci se mărginește a enunța *formula de stil* «apreciind faptele», sau *dacă faptele puse înainte nu există de fel*, sau *sunt străine cauzei*, sau dacă cele enunțate ca un *simulacru de motivare* nu au în sine nici o însemnătate și nu legitimează în mod logic și necesar concluziunea, învederat este că în toate aceste cazuri Curtea de casație are dreptul să censureze deciziunea și să o caseze ca nefiind motivată.

«Considerând că instanța de fond, în speță, ca să justifice luarea copiilor de sub îngrijirea mamei și a o da tatălui, trebuia să motiveze că prin felul îngrijirii mamei recurente s'a cauzat copilului un rău nediscutabil într'o privință oarecare sub raportul stării lui fizice, morale sau in-

²⁾ Barozzi, II, p. 214, No. 2 seqq.

³⁾ Tocilescu, III, p. 262.

⁴⁾ Barozzi, III, p. 24, No. 24; p. 37, No. 113; p. 38, No. 116. Când faptele sunt constatate prin acte autentice, eroarea de fapt echivalează cu eroarea de drept, căci se violează art. 1171, 1173, 1176 din Codul civil. Barozzi, II, p. 214, No. 7.

⁵⁾ Barozzi, II, p. 215, No. 8; p. 215, No. 9; p. 352, No. 117; III, p. 43, No. 149.

⁶⁾ Barozzi, III, p. 45, No. 171.

⁷⁾ Barozzi, III, p. 49, No. 195.

⁸⁾ Cas. II, No. 46/909. *Curierul Judiciar*, No. 51/909.

telectuale și că, pentru binele lui, trebuia să fie incredințat îngrijirii tatălui.

«Considerând că așa zisele fapte puse înainte de Curtea de apel din Galați nu relevează, nici nu constată răul cauzat copilului prin in experiența, neprevăderea sau neîngrijirea din partea mamei.

«Că aceste fapte enunțate sunt numai probabilități sau ipoteze și că Curtea, argumentând pe asemenea probabilități și ipoteze, nu se poate susține că s'a întemeiat pe fapte precise, a căror stabilire și apreciere ar da deciziei caracterul de o motivare în fapt, astfel ca cenzura Curții de casație să nu se poată exercita asupra-i».

O repetăm, aprobăm în totul acest mod de a vedea și nu se poate susține că principiul e prea elastic, că pe această cale nu e deciziune care să scape de anulare. Instanțele de fond fiind suverane în aprecierea faptelor, *trebuie să se întemeieze pe fapte concludente*, când e cazul, și nu se pot plânge de casări când, în loc de fapte, pun înainte probabilități, ipoteze, clauze de stil sau alte subterfugii. Sunt suverane instanțele de fond în aprecierea faptelor, dar cu o condiție: să existe fapte și să motiveze. E o dogmă juridică aceasta, un postulat. Când însă dogma e călcată în picioare, Dreptul Suveran trebuie s'o restabilească în limitele ei adevărate, ca să nu ajungă un pericol social.

Dorohoi, 6 Septembrie 1909.

Ștefan Scriban.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 27 Ianuarie 1909

Președenția d-lui CH. PHERKYDE prim-președinte

Ministerul de războiu cu D. Anastasescu

Legea ofițerilor de rezervă. — Funcționari civili ai Statului. — Dreptul lor, pe timpul cât sunt sub arme, la diferența dintre salariu și soldă. — Funcționarii Băncii Naționale. — Dreptul lor la întreaga soldă a gradului, ei nefiind considerați ca funcționari ai Statului. — (Art. 11 din Legea ofițerilor de rezervă și art. 29 din regulamentul legii).

Din combinațiunea art. 11 din Legea ofițerilor de rezervă din 1900 cu art. 29 din regulamentul acestei legi, rezultă că ofițerii de rezervă în timpul aflării lor sub arme se bucură, potrivit gradului lor, de toate drepturile ofițerilor din activitate, precum și de drepturile de soldă și alte prestațiuni; iar ofițerii de rezervă, cari sunt funcționari civili ai Statului, n'au dreptul decât la diferența între apunțamentele ce au la funcțiunea civilă și solda gradului în caz când acele apunțamente sunt mai mici decât solda cuvenită gradului respectiv în armată.

Astfel, funcționarii Băncii Naționale nefiind funcționari ai Statului, ci ai unei instituțiuni de

credit, supravegheată numai de Stat, ei au dreptul la plata soldei gradului pe tot timpul concentrării.

Deciziunea 42/909.—Respins recursul făcut de Ministerul de războiu, contra sentinței Tribunalului Ilfov, s. IV, No. 214/907, dată în proces cu D. Anastasescu.

Curtea,

Ascultând pe d-nul avocat Al. Ulubeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat N. Alexandrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului întâia de casare:

«Greșită interpretare și violare a art. 10 din Legea asupra ofițerilor de rezervă din 1880, devenit 11 din Legea ofițerilor de rezervă din 1900, combinat cu art. 13 din regulamentul legii soldei în armată».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că instanțele de fond, admitând în parte acțiunea intentată de intimatul de azi în recurs, D. Anastasescu, în contra recurentului Minister de războiu, l-a obligat pe acesta din urmă să plătească celui dintâiu suma de 120 lei, 98 bani, ce i se cuvine ca soldă pe intervalul dela 15 -30 Septembrie inclusiv 1905, cât a a fost concentrat pentru manevre ca sublocotenent de rezervă în regimentul 33 Tulcea;

Considerând că din dispozițiunile art. 11 din Legea ofițerilor de rezervă din 1900, combinat cu art. 29 din regulamentul dela 4 Iunie al acestei legi, rezultă că ofițerii de rezervă în timpul aflării lor sub arme se bucură, potrivit gradului lor, de toate drepturile ofițerilor din activitate, precum și de drepturile de soldă și alte prestațiuni; iar ofițerii de rezervă, funcționari civili ai Statului, n'au dreptul decât la diferența între apunțamentele ce au la funcțiunea civilă și solda gradului, în cazul când acele apunțamente sunt mai mici decât solda cuvenită gradului respectiv în armată;

Considerând că, astfel fiind, și întru cât tribunalul constată prin sentința atacată că reclamantul D. Anastasescu nu este funcționar al Statului, ci funcționar la Banca Națională, cu drept cuvânt, în baza sus citatelor texte, a obligat pe Ministerul de războiu ca să-i plătească solda pe timpul concentrării pentru manevre;

Considerând că art. 13 din regulamentul asupra soldei în armată din 1896, pe care se întemeiază ministerul, pentru ca să susțină că reclamantul Anastasescu fiind funcționar la Banca Națională, și ca atare la o instituțiune de credit supravegheată de Stat, n'ar avea dreptul de cât la diferența între leașa funcțiunii sale civile și solda gradului în armată, fiind abrogat prin art. 40 din regulamentul legii ofițerilor de rezervă dela 4 Iunie 1900, obiecțiunea ministerului este neîntemeiată;

Că, prin urmare, sus arătatul mijloc de casare se gănefondat.

Asupra motivului al doilea de casare:

«Violarea art. 1 din Legea cumulului. Această lege proclamă că nimeni nu poate să fie investit decât cu o singură funcțiune retribuită de Stat, județ sau comună, ori de stabiliment publice și de credit puse sub controlul Statului cu leafă diurnă sau orice altă indemnizare.

«Tribunalul deci a violat și acest articol, condamnând pe Ministerul de războiu a plăti solda pe timpul concentrării d-lui Anastasescu, care e la Banca Națională, instituțiune de credit supravegheată de Stat».

Considerând că acest mijloc de apărare, nefiind invocată dinaintea tribunalului, nu poate face baza unui motiv de casare;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.;

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 6 Aprilie 1909

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Simcu Ivanovici, recurs corecțional

Efectele casării.—Casarea unei deciziuni numai pentru condamnarea în solidar la despăgubiri. — Considerarea deciziunii casată ca fără ființă, numai în acest punct.

In urma unei casări se deduce în judecata instanței de trimitere numai aceea ce i se deferă de judecat.

Prin urmare, dacă casarea deciziunii Curții de apel s'a făcut numai pentru condamnarea în solidar la despăgubiri civile, numai în acest punct deciziunea Curții se socotește fără ființă.

Deciziunea 724/909. — Respins recursul făcut de Simcu Ivanovici, contra deciziunii No. 1375/908 a Curții de apel din Galați, secția I.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare ; și

Pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Tribunalul Dorohoiu, prin sentința No. 1750/907, m'a condamnat pentru tănuire la 100 lei amendă și 50 lei despăgubiri civile în solidar cu autorul. Am făcut apel atât eu cât și d-l procuror al Tribunalului Dorohoiu ; iar Curtea din Iași, secția II-a, prin decizia No. 154/907, mi-a respins apelul și a admis apelul procurorului, condamnându-mă la o lună închisoare. Făcând recurs, Inalta Curte, prin decizia No. 1215/908, a admis recursul și a casat decizia Curții din Iași, pe motiv că în calitate de tănuitor nu puteam fi condamnat la despăgubiri civile solidar cu autorul, și a trimis afacerea să se judece din nou de Curtea din Galați ; iar Curtea din Galați, prin decizia No. 1201/908, pronunțată în lipsa mea, mi-a admis apelul numai în ceea ce privește despăgubirile civile, fără ca să se pronunțe și asupra pedepsei la care am fost condamnat de Curtea din Iași.

«Contra acestei deciziuni făcând opoziție, Curtea din Galați, prin decizia No. 1375/908, mi-a respins opoziția, pe motiv că am invocat trei motive de recurs și Inalta Curte nu mi-a admis decât un singur motiv, relativ la despăgubirile civile, iar pe celelalte două le-a respins. Curtea, respingându-mi opoziția, a violat dispozițiunile art. 431 din Procedura penală și 72 din Legea Curții de casație, de oarece în regulă generală, în materie corecțională, Casațiunea este totală și numai prin excepțiune este parțială, ceea ce rezultă în mod expres și din art. 431 din Procedura penală, prin care se prevede că, în caz de casare, se trimite procesul și părțile ca să se judece din nou. Inalta Curte, prin hotărîrea menționată mai sus, a casat în totul deciziunea Curții din Iași ca și cum n'ar fi fost și fără nici o putere și a trimis afacerea să se judece din nou de Curtea din Galați. În consecință, Curtea din Galați trebuia să se pronunțe asupra întregii afaceri, atât în ceea ce privește despăgubirile civile, cât și în ceea ce privește pedeapsa la care am fost condamnat, fiindcă instanțele corecționale, judecând și chestiunile de fapt și chestiunile de drept nu pot să scindeze afacerea și să judece numai chestiunea relativă la despăgubirile civile, fără să se pronunțe și asupra responsabilității penale, de oare ce despăgubirile civile fiind o consecință și un accesoriu al condamnării penale, nu se pot pronunța asupra accesoriului fără să se pronunțe și asupra principalului ; căci deși în materie criminală, conform art. 439, alin. ultim din Procedura penală, casațiunea poate să fie parțială, dar aceasta se explică prin faptul că, în asemenea materie, alții sunt jude-

cătorii faptului, pe când în materie corecțională este cu totul din contră. Deși Inalta Curte a respins două din motivele invocate de mine pentru casarea deciziunii Curții din Iași, dar aceasta nu poate să aibă nici o influență asupra efectelor produse prin casarea deciziunii, de oarece s'a casat în totul, dar nu împarte ; și Curtea de trimitere este datoare să se pronunțe asupra tuturor chestiunilor de fapt și de drept, chiar dacă unele din motivele invocate în recurs au fost respinse, de oarece prin faptul că s'au respins unele din ele nu rezultă că Curtea de trimitere trebuie să judece afacerea în întregul ei ; de asemenea nu rezultă că este legată în privința chestiunilor de fapt și de drept de apreciațiunile Curții a cărei hotărîri s'a casat, nici că asemenea apreciațiuni formează un lucru judecat pentru Curtea de trimitere».

Având în vedere că se constată că recurentul fiind condamnat de către Curtea de apel din Iași, pentru delictul de tănuire, la o lună închisoare corecțională și 50 lei despăgubiri, în solidar cu autorul principal, în urma recursului ce dânsul a făcut această Inaltă Curte a respins motivele de casare relative la delictul de tănuire și a casat deciziunea Curții din Iași numai pentru motivul referitor la despăgubirile civile, pentru că tănuitorul nu poate fi condamnat la despăgubiri civile solidar cu autorul principal ;

Considerând că în urma unei casări se deduce în judecata instanței de trimitere numai aceea ce i se deferă de judecat ;

Că, în speță, această Inaltă Curte n'a casat deciziunea Curții din Iași în totul, ci numai pentru condamnarea în solidar la despăgubiri civile, așa că numai în acest punct deciziunea Curții din Iași se socotește fără ființă ;

Că Curtea de trimitere judecând în acest sens n'a violat nici un text de lege și de aceea motivul de casare e nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 19 Noemvrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Zoe Gr. Păucescu cu N. D. Pulopol

Minori.—Constituirea tribunalului cu procuror.—Nulitate relativă.—(Art. 81 din Proc. civilă și art. 2 din Legea pentru atribuțiunile Ministerului public).

Vânzare după măsură.—Efecte.—Riscurile sunt pe seama vânzătorului până la predarea prin măsurătoare.—(Art. 971, 1295, 1299 și 1300 din Codul civil).

1. Nulitatea trasă din lipsa de participare a procurorului, ca parte alăturată, într'un proces cu minori sau interziși, nu poate fi invocată decât de minor sau de interzis, căci numai în favoarea acestora legea a prevăzut asistența procurorului.

2. Vânzarea după măsură a unei cantități anumite dintr'o recoltă, are de efect că riscul distrugerii acelei recolte (în speță prin incendiu în timpul răscoalelor țărănești), este pe seama vânzătorului, cât timp nu s'a făcut predarea porumbului prin măsurătoare, potrivit art. 1300 din Codul civil.

Decizia 330/908. — Respins recursul făcut de Zoe Gr. Păucescu, contra deciziunii Curții de apel București, s. III, No. 154/908, în proces cu N. D. Pulopol.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați P. Burdeanu și Mitescu, în desvoltarea motivelor de casare ;
Pe d-l avocat Pantazi, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului al treilea de casare :

«Violarea art. 81 din Proc. civilă și rea constituire a Curții de apel.

«Într'adevăr, se constată din dosar că acțiunea d-lui Pulopol era pornită contra d-nei Păucescu personal, și ca tutoare a minorilor săi copii, precum și din petițiunea de apel și deciziunea Curții de apel No 154/908, că apelul d-nei Zoe Gr. Păucescu era făcut atât în numele său personal, cât și ca tutoare legală a minorilor săi copii. Înaintea Curții procuratorul d-nei Păucescu declară că se prezintă numai în numele său personal, așa că minorii, cari erau parte în proces, nu erau reprezentați de nimeni. erau lipsă ; însă apelul lor, introdus în mod legal, urma să fie judecat de Curte, legalmente constituită, adică cu reprezentantul Ministerului public, a cărui prezență era mai ales utilă în cazul de față, când nimeni nu se prezenta a pune concluziuni în numele minorilor.

«Curtea nu numai că omite a se constitui cu procuror, dar încă nici nu se pronunță asupra apelului făcut de minori, căci aveam în speță un interes vădit, de oarece obiectul litigiului purta asupra recoltei aflată pe moșia lor».

Considerând că prin art. 81 din Proc. civilă se prevede că Ministerul public va lua concluziuni, ca parte alăturată, atunci când sunt interesați în cauză, minori, interziși sau cei puși sub consiliu judiciar ; iar prin art. 2 din legea relativă la atribuțiunile Ministerului public se prevede, în mod expres, că asistența procurorului ca parte alăturată se păstrează numai în favoarea minorilor și interzișilor, adică nu ca de ordine publică, de unde rezultă că numai reprezentanții acestora, sau chiar dânsii direct, când devin capabili, pot invoca nulitatea sau desființarea actelor la efectuarea cărora n'a participat și procurorul ca parte alăturată ;

Considerând că în genere nulitățile nu se pronunță decât după cererea părții în favoarea căreia legea a admis-o. după cum rezultă aceasta clar din combinația art. 735 și 736 din Proc. civilă ;

Considerând că în speță recurenta a fost acționată și menținută în judecată, atât la tribunal cât și la Curtea de apel, numai personal, iar nu și ca tutoare a minorilor săi copii, precum și recursul contra deciziunii Curții de apel l-a făcut numai în calitatea sa personală ;

Considerând că în asemenea circumstanțe recurenta nu poate cere desființarea sau casarea deciziunii Curții de apel, pentru neparticiparea procurorului la constituirea acelei Curți, deși d-sa făcuse apel și ca tutoare a minorilor săi copii, căci pe de o parte procuratorul d-sale a declarat acolo, în instanță, că voește de a se judeca numai în calitatea personală a apelantei, așa că ne mai rămâind ca figurând și minori în cauză, participarea procurorului nu mai era necesară ; iar pe de altă parte, după dispozițiunile citatelor texte de lege, chiar dacă s'ar considera că figurau și minori în judecata Curții de apel, totuși lipsa de participare a procurorului nu s'ar putea invoca decât de către reprezentantul legal al minorilor, ceea ce recurenta nu are dreptul de a face, întru cât a făcut recurs numai în calitatea d-sale personală iar nu și ca tutoare ;

Considerând, prin urmare, că din cele expuse rezultă că motivul de casare este nefondat.

Având în vedere motivele 1 și 2 de casare :

I. «Denaturarea contractului Exces de putere și violarea art. 971, combinat cu 1295 și 1299 din Codul civil.

«Cu contractul din 11 Ianuarie 1907 am vândut d-lui N. Pulopulo porumb, dinte de cal, recolta anului 1906, de pe moșia Săceni, circa 550 kile. Acest porumb neputându-l preda din cauză că a fost distrus prin foc de către țărani

revoltați în 1907, fapt recunoscut atât de cumpărător, cât și de instanțele de fond, am fost condamnată să plătesc d-lui Pulopulo suma de 15.000 lei, ce primisem ca parte din preț la facerea contractului, pe motiv că riscurile sunt în sarcina mea, vânzător, întru cât în contractul de vânzare nu se zice că «am vândut toată recolta de porumb».

«Judecând astfel, instanțele de fond denaturează contractul de vânzare, comite un exces de putere și violează art. 971, combinat cu 1295 și 1299 din Codul civil.

«În adevăr, nici un text de lege nu spune că vânzarea cu grămada însemnează vânzarea totală a unei mărfi. Ceea ce spune categoric legea este că, pentru ca o vânzare să fie perfectă, trebuie să poarte asupra unui corp cert și determinat. În acest caz independent de tradițiunea lucrului vândut, cumpărătorul devenind proprietar al lucrului vândut din momentul contractului, riscurile cad în sarcina sa, dacă lucrul vândut a pierit fără culpa vânzătorului (art. 971 din Codul civil).

«În contractul nostru de vânzare nu numai că lucrul vândut este un corp cert și determinat, dar, ceva mai mult, el este individualizat în așa mod (Porumb, recolta anului 1906, de pe moșia Săceni, circa 550 kile). încât nu mai rămâne nici o îndoială, că părțile au știut fiecare cu precizie unul ce cumpără și altul ce vinde. Măsurarea aici, dacă are loc, este numai pentru a stabili prețul total la prețul de kilă cvenit de părți. iar nu pentru a determina obiectul vândut.

«Când, dar, așa este, contractul nostru de vânzare, a pretins, sub pretext de a interpreta art. 1299 din Codul civil, că de oarece nu se zice : «vând toată recolta de pe moșia Săceni», părțile au înțeles să nu facă o vânzare cu grămada, este a cere ceea ce legea nu cere : este a face legea, nu a o interpreta ; a denatura contractul substituind intențiunii părților voința interpretului, și a comite un exces de putere, violând și principiile de lege stabilite de art. 971, 1295 și 1299 din Codul civil.

II. «Omisiune esențială și nemotivare. Am cerut ca să stabilesc eu înaintea Curții de apel, că, în speță, vânzarea s'a făcut cu grămada și că purta asupra întregii recolte de porumb din toamna anului 1906, așa încât art. 1299, oricare ar fi fost interpretarea ce i s'ar da, devenea aplicabil în speță din toate punctele de vedere.

«Proba cu martori era admisibilă conform art. 46 din Codul comercial și afară de aceasta era admisibilă fiindcă tindea să stabilească un simplu fapt material, și anume: cantitatea de porumb care se recoltase de pe moșie în toamna anului 1906, că această cantitate nu era mai mare de 550 kile, atât cât în actul de vânzare era prevăzut.

«Odată această probă făcută, nu mai rămânea nici o îndoială că întreaga cantitate de porumb de pe moșie fusese vândută și, prin urmare, ne găseam în cazul art. 1299 din Codul civil. Curtea omite a se pronunța asupra acestui mijloc esențial de apărare».

Având în vedere că prin sentința Tribunalului Telemorman cu No. 400/908, și prin deciziunea Curții de apel, atacată prin recurs, se constată în fapt că intimatul N. D. Pulopulo a chemat în judecată pe recurenta Zoe Gr. Păucescu pentru ca să fie această obligată de a-i restitui 15.000 lei, ce i-a primit dela d-sa ca preț a circa 550 kile porumb, ce i-a vândut de pe moșia Săceni, recolta anului 1906, cu prețul de 42 lei kila ; căci nu i s'a predat acel porumb. În Aprilie sau Mai 1907, conform contractului scris din Ianuarie 1907, din cauză că a fost distrus prin incendiu în timpul răscoalelor țărănești din primăvara anului 1907 și riscul distrugerii porumbului trebuie să privească pe vânzătoare, conform art. 1300 din Codul civil, fiindcă i s'a vândut o cantitate de porumb după măsura ce urma să se facă la predare, iar nu întreaga recoltă de porumb de pe moșia Săceni. Contra acestei pretențiuni recurenta s'a apărat în sensul că a vândut reclamanțului întreaga recoltă de porumb a anului 1906, de pe moșia Săceni, cu prețul de 42 lei kila, așa că vânzarea fiind perfectă, prin învoirea ambelor părți asupra obiectului vândut, bine determinat și asupra prețului, urmează că riscul distrugerii aceluia porumb trebuie

să privească pe cumpărător, care a devenit proprietarul acestei mărți, deși nu i-a fost predată, după cum se prevede aceasta expres prin art. 971, 1295 și 1299 din Codul civil;

Având în vedere că atât tribunalul, cât și Curtea de apel, care adoptă în totul considerentele din sentința tribunalului, stabilesc în fapt, prin interpretarea și aprecierea întregului conținut al contractului scris, precum și a altor acte prezentate de părți, că recurenta n'a vândut reclamantului întreaga recoltă de porumb a anului 1906, de pe numita moșie, ci numai o cantitate de aproape 550 chile din acea recoltă, căci pe de o parte d-na Zoe Păucescu nu putea dispune de întreaga recoltă, fiindcă în ea aveau parte indiviză și copiii săi majori, din partea cărora d-sa n'a prezentat mandat, cu autorizare de a vinde și partea lor; iar pe de altă parte întreaga recoltă de porumb a anului 1906 a fost fixată ca de 850 kile, în vederea despăgubirii ce urma să se dea de către Stat, după însăș stăruința d-nei Păucescu și a fiilor d-sale majori. Astfel, instanțele de fond au ajuns la concluziunea că vânzarea porumbului s'a făcut după măsură, urmând a se preda o cantitate de aproape 550 kile, prin măsurătoare, în Aprilie sau Maiu 1907, așa că până atunci riscul distrugerii porumbului a rămas pe seama vânzătoarei, conform art. 1300 din Codul civil, și prin urmare, d-sa trebuie să restituie acei 15000 lei, din cauză că n'a putut preda cantitatea corespunzătoare de porumb;

Având în vedere că din asemenea mod de stabilire de fapte nu rezultă că s'ar fi denaturat sau înlăturat de către instanțele de fond vreo dispozițiune precisă din actul de convențiune al părților, că dânsule au făcut numai o interpretare și apreciere a întregului conținut al actelor discutate de părți, ceace intră, prin urmare, în competența lor suverană și scapă controlului Curții de casație;

Având în vedere apoi că deși Curtea de apel a omis de a se pronunța asupra cererii recurtenței, de a se asculta martori cu cari să probeze că întreaga recoltă de porumb a anului 1906, de pe moșia Săcenii, n'a fost decât de 500—600 kile, cât d-sa a vândut, totuși această omisiune nu poate atrage casarea deciziei sale, căci nu este esențială atât pentru cuvântul că pe de o parte nu se putea stabili prin martori intenția părților, după cuprinsul contractului, așa că trebuia să respingă asemenea probă, din acest punct de vedere, cât și pentru cuvântul că, pe de altă parte, orice arătare a martorilor contra conținutului contractului era neadmisibilă conform art. 1191 din Codul civil;

Considerând, astfel, că din cele expuse rezulta că ambele motive de casare sunt nefondate, căci nu s'a comis nici o denaturare de acte și nici violarea vreunui text de lege.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 13 Ianuarie 1909

Președenția d-lui PETRE HAGIOPOL, președinte

Costache Ștefănescu cu Atena G. Tarpo

Sentința No. 61 909

Prescripțiune. — Acțiune. — Dezistarea dela dânsa, sau respingerea ei sub oricare motiv. — Dacă acest fapt întrerupe prescripțiunea. — Acte ininterruptive de prescripțiune. — Dacă ele modifică condițiunile de timp în cari prescripțiunile urmează să-l îndeplinească. — (Art. 1869 și 1865 din Codul civil).

1. După art. 1869 din Codul civil, prescripțiunea este considerată ca neîntreruptă, dacă instanța, deși regulat legată, cel ce a format cererea în judecată s'a dezistat, iar faptul că acțiunea ar fi fost posesorie, și hotărîrea ar fi tranșat numai acest drept, sau că

s'ar fi respins acțiunea pe un sine de neprimire, ori s'ar fi judecat fondul, nu importă, întru cât dispozițiile art. 1869 sus citite sunt absolute, și din momentul ce reclamantul se dezistă, sau cererea sa este respinsă, oricare ar fi motivul ei, întrerupțiunea trebuie considerată ca neavenită

2. Actele ininterruptive de prescripție nu modifică condițiunile de timp în cari prescripțiunile urmează să-l îndeplinească; noua prescripție, care va reîncepe după întrerupțiune, va avea loc tot prin acelaș interval de timp, ca acela pe care l începuse să-l îndeplinească, și își conservă natura sa; așa că, odată ce cauza de întrerupere va fi dispărut, va reîncepe a curge prin acelaș timp la care erau supuse înaintea întrerupțiunii.

Tribunalul,

Asupra acțiunii d-lui Costache Ștefănescu, făcută prin petiția înreg. la No. 24285/907, prin care cere ca d-na Atena G. Tarpo, personal și în calitate de tutoară legală a minorilor săi copii, să fie obligată aș retrage construcțiunea ce prin uzurpare a clădit pe proprietatea sa; iar în caz de nu va fi consecinte, a fi autorizat a face singur dărâmarea casei și retragerea zidului în contul său până la concurența sumei de 5500 lei; cum și asupra acțiunii de intervențiune a Societății credit funciar urban din București, făcută prin petiția înreg. la No. . . . , prin care cere respingerea acestei acțiuni;

Având în vedere că din debaterile orale, urmate în instanță actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată: că imobilul din calea Plevnei No. 98, fost 140, din a cărui suprafață se cere revendicarea unei porțiuni de teren, a fost proprietatea lui C. Ștefănescu, care, prin contractul de vânzare autentificat de Tribunalul Ilfov, secția de Notariat, la No. 5779 din 17 Ianuarie 1891, îl vinde lui Ion G. Stilo, iar acesta, cum și moștenitorii săi, îl dețin până la 15 Iulie 1906, când prin ordonanța de adjudecare cu No. 2876/906, s'a adjudecat asupra d-nei Atena G. Tarpo, tutoarea minorilor săi fii, care-l stăpânește și astăzi. D-l Costache Ștefănescu, pretinzând că cu ocaziunea unei construcțiuni vecine, ce d-na Efrosina Stilo a clădit, a călcat o porțiune de teren din proprietatea sa, a făcut o primă acțiune la Judecătoria de ocol, cerând a-i respecta dreptul său de proprietate ce a fost respinsă prin cartea de judecată cu No. 481/97, rămasă definitivă, și acum o alta la 30 Noemvrie 1907, după o stăpânire de mai bine de 10 ani; această acțiune, cum și cererea de intervenție a Societății creditului funciar, fac obiectul acestui proces ce este pendinte a se judeca. Acestea sunt faptele;

Având în vedere că d-na Atena G. Tarpo și Societatea creditului funciar urban, prin d-l avocat N. Alexandrescu, se opun la această cerere și susțin, între altele, în primul rând, că întru cât acest imobil îl stăpânește în baza actului de vânzare, autentificat de Tribunalul Ilfov la No. 5729/91 și a ordonanței de adjudecare a Trib. Ilfov cu No. 2876/906, ca și autorii săi de mai bine de 10 ani, având posesiunea de bună credință și aceste acte ca just titlu, este în drept a invoca, pe baza art. 1895, prescripțiunea achizitivă asupra acestei porțiuni de teren și, în al doilea rând, chiar presupunând că acțiunea ce s'a îndreptat la judecătorul de ocol ar fi întrerupt această prescripție, dela data pronunțării cărții de judecată și până în momentul intentării acestei acțiuni, fiind totuși trecut un interval de timp de 10 ani este și în acest caz în drept a se prevala de prescripțiune; că, așa fiind, din oricare aceste privințe, cere respingerea acțiunii;

Având în vedere că d-l Costache Ștefănescu, prin d-l avocat Gr. Urlățeanu, se opune la admiterea prescripțiunii și susține, în primul rând că această prescripțiune a fost întreruptă prin intentarea acțiunii posesorie introdusă înaintea judecătorului de ocol și, în al doilea

rând, că d-l Ion G. Stilo, autorul d-nei Atena Tarpo, prin construcțiunea acestei clădiri uzurpându-i această porțiune de teren, având ca titlu un *quasi-delicț* și fiind de rea credință, această posesiune nu poate duce la prescripțiune decât prin 30 de ani și întru cât din expertiza făcută reiese că stăpânește pământul mai puțin decât este vorbit în actul său de proprietate, cere proba cu martori spre a dovedi că porțiunea de teren, ce d-l expert constată că lipsește din proprietatea sa, i-a fost luată cu ocaziunea construirii casei d-nei Efronina Stilo.

In ce privește întreruperea prescripției prin intentarea acțiunii:

Având în vedere că reclamantul Costache Ștefănescu mai obiectează că deși acțiunea posesorie se a intentat la judecătoria, prin care cerea ca d-na G. Stilo, autoarea d-nei Atena Tarpo, să fie obligată să-i respecte dreptul său de proprietate asupra acestei porțiuni de teren, a fost respinsă prin cartea de judecată cu No. . . . , din 2 August 1894, totuși efectul întreruptiv al intențării acțiunii continuă a și-l produce independent și fără nici o influență de hotărârea de respingere ce a intervenit asupra ei, întru cât această hotărâre nu ar fi decât ca o hotărâre dată asupra unei competențe rău îndreptate;

Având în vedere că chestiunea dedusă judecătii este de a se ști dacă actul întreruptiv, prin intentarea acțiunii și intervenirea asupra ei, o hotărâre judecătorească definitivă de respingere are de efect de a întrerupe prescripția;

Având în vedere că între cazurile cari întrerup prescripțiunea este și cererea făcută în judecată, chiar în cazul când este adresată la o instanță judecătorească necompetentă, sau dacă este nulă pentru lipsă de forme;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1869 din Codul civil, prescripțiunea este considerată ca neîntreruptă, dacă instanța, deși regulat legată, cel ce a format cererea în judecată s'a dezistat. Că considerațiunile legiuitorului cari au legitimat însurarea acestei dispoziții este că, atunci când reclamantul părăsește instanța, renunță el însuși la exercițiul dreptului său, este prezumat că fără drept l-a citat în judecată; ori, o asemenea soluție se legitimează mai mult când tribunalul a respins cererea ca nefondată, căci în acest caz nu este numai prezumpție, ci adevărul, lucru judecat, că reclamantul nu a avut dreptul asupra pretențiunilor sale. De altfel, acest act întreruptiv, rezultând din intentarea acțiunii, este condițională, subordonată soartei procesului și dacă ea este respinsă se înțelege că și întreruperea ce a produs trebuie și ea însăși să dispară. (Vezi: «*Traité de la prescription*» par L. Guillouard, tom. I, pag. 198, par. 217);

Având în vedere că faptul că acțiunea a fost posesorie și hotărârea a tranșat numai acest drept, sau că s'a respins acțiunea pe un fine de neprimire, ori s'a judecat fondul, nu importă, întru cât dispozițiunile art. 1869 din Codul civil sunt absolute și că din momentul ce reclamantul se dezistă sau cererea sa este respinsă, oricare ar fi motivul ei, întrerupțiunea trebuie considerată ca neavenită. (Vezi: «*Traité de la prescription*» par L. Guillouard, tom. pag. 200, par. 222);

Că dar, așa fiind, obiecțiunea de întrerupere a acestei prescripțiuni este nefundată și cată a fi înlăturată;

Având în vedere că chiar presupunând că acțiunea posesorie ce d-l C. Ștefănescu a îndreptat la judecătoria de ocol, deși respinsă, ar fi întrerupt această prescripțiune; totuși d-na Atena Tarpo, continuând, dânsa și autorii săi, a poseda această porțiune de teren dela data cărții de judecată până în momentul intențării acestei acțiuni, în care interval a trecut un timp de 10 ani, începând o nouă posesie și just titlu, este și în asemenea caz în drept a se prevala de prescripțiune;

Având în vedere că d-l C. Ștefănescu obiectează că, deși este adevărat că dela data cărții de judecată au

trecut 10 ani și s'a început o nouă posesie, dar această nouă posesie nu mai putea să reînceapă în aceleași condițiuni, întru cât Ion G. Stilo, autorul d-nei Atena Tarpo, fiind vestit, după acest proces, că porțiunea de teren nu era proprietatea sa, a încetat de a mai fi de bună credință; că în asemenea caz, posesiunea fiind de rea credință spre a aduce la prescripție, trebuie să aibă o durată de 30 de ani;

Având în vedere că actele întreruptive de prescripție, în principiu, nu modifică condițiunile de timp în cari prescripțiunile urmează să-l îndeplinească, noua prescripție, care va reîncepe după întrerupțiune, va avea loc tot prin același interval de timp ca acela pe care-l începuse să-l îndeplinească și își conservă natura sa, așa că, odată ce cauza de întrerupere va fi dispărut, va reîncepe a curge prin același timp la care erau supuse înaintea întrerupțiunii;

Având în vedere că aceasta reiese atât din dispozițiunile art. 1665, alin. I și II din Codul civil, care nu atribue fie cererii în judecată, fie sechestrului, etc. decât efectul de a întrerupe prescripția, de oarece prin cuvântul: «*întrerupere*» se înțelege a rupe cursul timpului deja parcurs fără a modifica pentru viitor condițiunea prescripțiunii care va reîncepe; cât și din caracterul acestor acte întreruptive cari manifestează voința celui ce le fac de a exercita dreptul său, dar nu de a modifica condițiunile în cari se găsește acela care a început să prescrie. (Vezi: «*Traité de la prescription*», par L. Guillouard, tom. I, pag. 262, par. 290; tom. II, pag. 188, par. 761);

Că dar, așa fiind, întru cât această acțiune nu a avut efectul de a modifica condițiunile acestei prescripțiuni, această obiecțiune este nefondată și cată a fi respinsă.

In ce privește dovada cu martori:

Având în vedere că, după cererea reclamantului C. Ștefănescu, tribunalul, prin jurnalul cu No. . . . , a ordonat a se face o expertiză spre a se constata, ținându-se seamă de titlurile de proprietate cari au părțile, ce anume suprafață de teren stăpânește fiecare;

Având în vedere că din actul de expertiză, dresat de d-l inginer expert Constantin Grigorescu, din care se constată că d-na Atena Tarpo nu stăpânește mai mult teren de pământ decât suprafața ce este în drept a stăpâni în baza actului său de proprietate;

Având în vedere că, odată ce aceasta în fapt este constant, este cert că dovada cu martori ar fi o cale piezișă fie de a reveni asupra prescripțiunii, fie de a dovedi contra conținutului titlului de proprietate, ceace nu este admisibil;

Că dar, așa fiind, și această cerere este nefundată; Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, ascultând pe d-l locțiitor de procuror, d-l avocat C. Mihăilescu, în concluziuni, respinge acțiunea, etc.

(ss) Petre Hagiopol; G. Băicoianu.

p. Grefier, (s) P. Dem. Mihăescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI OLT

Audiența dela 2 Septembrie 1908

Președenția d-lui I. VARZARU, președinte

Jurnal No. 268

Probă testimonială.—Neplata citațiilor în termen de cinci zile. — Dacă ea constituie sau nu o decădere de drepturi.—(Art. 186 și 187 din Proc. civilă).

Faptul de a nu depune lista martorilor în termenul de cinci zile dela admiterea probei testimoniale, precum și de a nu plăti citațiunile martorilor înlăuntrul acestui termen, face ca partea care a fost îndrituită de a uza de această probă

să nu se mai poată folosi de ea în baza articolului 186 din Proc. civilă.

Tribunalul,

Având în vedere că părțile nu au scos citațiuni pentru martorii lor și nici de bună voie nu i-au adus la cercetare, așa că faptul acesta constituie o decădere de drepturi și nu mai pot fi audiați;

Pentru aceste motive, respinge cererea părților de a aduce martori și asculta înaintea tribunalului, etc.;

(s) I. Vărzaru.

Grefier (s) S. Stăncescu

OBSERVAȚIE.—Vezi în sens contrar: Tribunalul Olt, în *Curierul Judiciar* No. 57 din 1909. Mai vezi și Curtea București III și Curtea Iași II în *Dreptul* No. 34 din 1909 însoțite de observația și citațiile confratelui nostru S. Rădulescu.

ISCOD.

JUDECATORIA OCOLULUI SCORȚENI-BACAU

Audiența dela 13 Iunie 1909

Al. Ion al Casandrei cu Catrina G. Toderiță

Cartea de judecată No. 114

Autoritatea lucrului judecat. — Hotărîre definitivă cu privire la dreptul de proprietate al unui teren. — Dacă acea hotărîre poate fi desființată pe calea contestațiunii la executare, de către un terțiu.

O hotărîre definitivă dată între două persoane cu privire la dreptul de proprietate al unui teren, dobândește autoritate de lucru judecat, și prin urmare o terță persoană nu poate, pe calea contestației la executarea acelei hotărîri, să se pretindă că el este proprietarul terenului în litigiu, dat fiindcă pe calea contestației nu se poate judeca fondul procesului, ci numai pe calea unei acțiuni principale.

Judecata,

Asupra contestațiunii de față;

Văzând actele și lucrările dela dosar, precum și susținerile contestatorului Alexandru Ion al Casandrei prin d-l avocat I. Voinescu, și răspunsurile creditoarei urmăritoare;

Văzând că prin somația acestei judecătorii, No. 3423 din 11 Aprilie 1909, adresată Elenei lui Ion a Casandrei din com. Agăș, aceasta este somată ca în termenul indicat să delase în deplină și absolută proprietate reclamantei Catrina Gavrilache Toderiță, văduvă din comuna Scorțeni, o porțiune de pământ în întindere de treizeci și cinci ari și optzeci centiari, situată pe teritoriul comunei Scorțeni, conform cărții de judecată No. 23/909 investită cu formula executorie No. 91/909;

Văzând că la această urmărire se face contestațiunea de față de către Alexandru Ion al Casandrei din comuna Scorțeni, sub motiv că pământul urmărit este proprietatea sa, cerând a dovedi cu acte și martori că dânsul este proprietar asupra acestui pământ;

Considerând că prima chestiune care se pune e aceea de a se ști dacă o asemenea contestație este admisibilă;

Considerând că prin cartea de judecată definitivă și investită cu formula executorie, despre care e vorba în contestația de față, instanța judecătorească a recunoscut reclamantei urmăritoare, Catrina Gavrilache Toderiță justetea pretențiunii sale, declarând-o de singură proprietară asupra terenului urmărit. Că, deci, o asemenea hotărîre dată între dânsa ca reclamantă și între

pârta Elena lui Ion a Casandrei, a dobândit autoritatea lucrului judecat și prin urmare *pro veritate habetur*. Titlul de proprietate al reclamantei, hotărîrea indicată a declarat-o proprietară irevocabilă și nimeni nu-i poate contesta dreptul decât revendicând această porțiune de pământ dobândită astfel și care de drept se află în patrimoniul său;

Pretinde un terțiu, în speța Alexandru Ion al Casandrei, că dânsul e proprietar asupra acestei porțiuni de pământ?? Să-și stabilească drepturile și pretențiunile sale pe calea acțiunii principale, singura cale prin care se poate dărâma autoritatea lucrului judecat. Să se judece deci un asemenea terțiu cu reclamanta câștigătoare a procesului pe calea procedurii ordinare, beneficiind astfel cu toții de căile legale ordinare de judecată, dat fiind că spre a putea anihila o hotărîre judecătorească, trecută prin toate instanțele și având autoritatea lucrului judecat, trebuie să intervină o altă hotărîre care să treacă și ea prin aceeași filieră (*I. Săndulescu-Nenoveanu*: «Explicațiunea Codului de Procedură civilă», pag. 918 și urm.);

Că, a decide altfel, grație maximei «*res inter alios judicata*.....», care s'ar putea invoca de către contestator, ar însemna că hotărîrile definitive să poată fi reformate totdeauna pe calea contestațiunii, pe calea terței opozițiuni incidente mai exact spus, care e o cale extraordinară de atac. lucru inadmisibil în drept, dat fiind că pe calea contestațiunii nu se poate judeca fondul procesului (Cas. I, Dec. 241 din 905, reprodusă de *George T. Ionescu* în «Noul Cod de Procedură civilă», p. 300);

Că dacă legiuitorul Procedurii civile nu a spus aceasta în mod categoric, este că a lăsat rezolvarea chestiunii în domeniul principiilor generale ale dreptului, principii de cari trebuie a se ține seamă în rezolvarea oricărei chestiuni juridice;

Considerând că contestatorul, sau, mai exact spus, terțul oponent, luând calea acțiunii principale în revendicare, spre a-și dovedi dreptul său de proprietate asupra terenului urmărit, nu-i se va putea opune ca fine de neprimire, cu ocaziunea judecării unei asemenea acțiuni în revendicare, împrejurarea că contestația sa a fost respinsă și că s'a săvârșit și cel din urmă act de executare, conform art. 403 din Proc. civilă; cu alte cuvinte nu i se va putea opune autoritatea lucrului judecat, de oarece, pe deoparte, acest art. 403 sus menționat se referă numai la calea extraordinară a contestațiunii, iar nici de cum la calea unei acțiuni ordinare-principale începută de un terțiu; iar pe de altă parte obiectul cererii ar fi altul, căci când se contestă aducerea la îndeplinire se cere suspendarea executării hotărîrii, pe când în acțiunea principală se atacă hotărîrea în inima sa, spre a reveni asupra efectelor produse (*I. Săndulescu-Nenoveanu*, op. cit., p. 921);

Că, așa fiind, urmează ca contestația de față să fie respinsă ca inadmisibilă, urmând ca contestatorul să-și dovedească pe calea acțiunii principale de revendicare dreptul său de proprietate asupra terenului urmărit;

Pentru aceste motive, judecata respinge, etc.

(s) C. Bossie.

Grefier (s) M. Nicolau

A apărut tomul IX (partea I-a) din *Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român*, de d-l *Dimitrie Alexandresco*. (*Comentariul art. 1410 — 1490, 1902 din Codul civil*). Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra Legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei. **Prețul 10 lei.**

Partea a doua din acest volum, care va apare în cursul lunii Ianuarie 1910, cuprinde: *Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumutul*, precum și tablele întregului volum.

Comandele se fac la ziarul «*Curierul Judiciar*», unde se găsesc de vânzare și celelalte volume.